

Hoe de staatsstructuur de opleiding van artsen remt

14/10/2023

Jonas Brouwers – Voorzitter VASO

Inhoud

1. Introductie
2. Opleiding specialisten
3. Quota en subquota
4. Evolutie van de gezondheidszorg
5. Besluit

1. INTRODUCTIE

De opleiding van artsen in België

Cijfers 2022

- **8163** Vlaamse **studenten** geneeskunde – **11.831** Franstalige **studenten** geneeskunde
- **3.302** Vlaamse **specialisten** in opleiding – **3.241** Franstalige **specialisten** in opleiding
- **1.138** Vlaamse **huisartsen** in opleiding – **1.052** Franstalige **huisartsen** in opleiding

Opleiding geneeskunde (6 jaar): ARTS
(aantal beperkt door contingentering)

Geselecteerd voor opleiding
specialistische geneeskunde
(per universiteit - subcontingentering)

Professionele opleiding

Stage op erkende
stageplaatsen
4-6 jaar

**Arts-specialist
in opleiding**

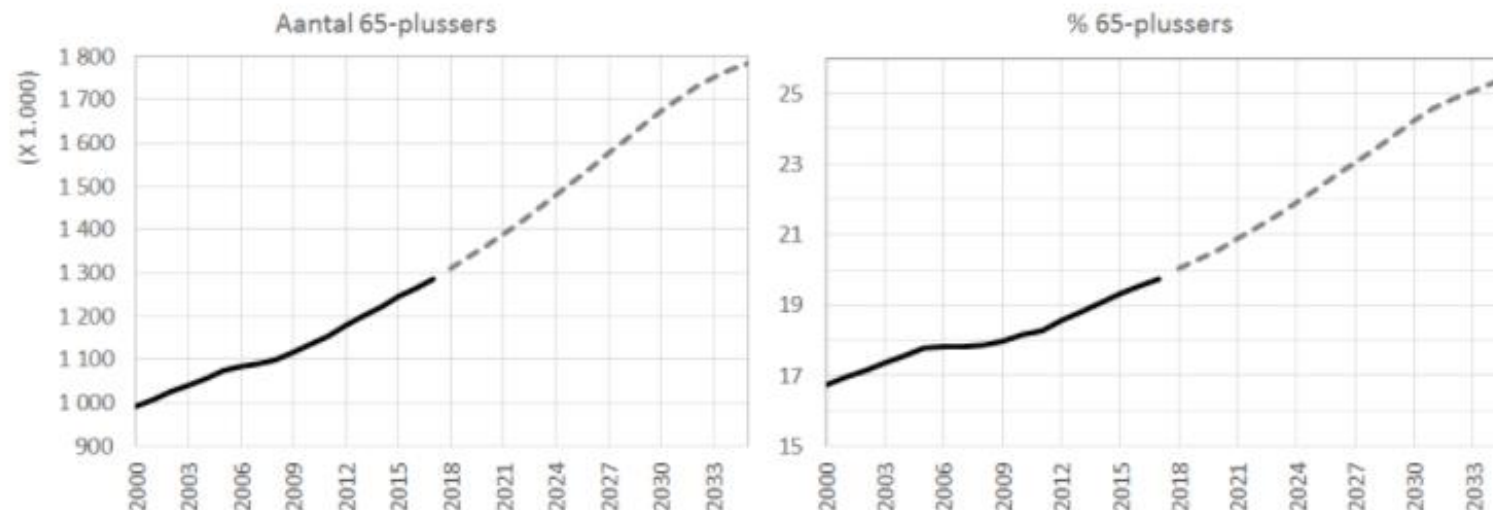
Theoretische opleiding

Master Specialistische
Geneeskunde
180 Studiepunten
(equivalent van 3 jaar)

**Arts – Specialist na
erkenning door
Erkenningscommissie**

Het belang van de opleiding van gezondheidsmedewerkers

Figuur 1. Aantal 65-plussers (links) en aandeel 65-plussers (rechts), Vlaams Gewest, waarnemingen 2000-2017 en vooruitzichten 2018-2035

Bron: 2000-2017: waarnemingen, Statbel; 2017-2027: vooruitzichten, Statistiek Vlaanderen

Regelgeving

Sui Generis statuut (1983)

- Verminderde **sociale bijdragen**
- Verminderde **sociale bescherming**
- Specifieke **collectieve overeenkomst** ASO

Wet op arbeidsduur (2010)

- **Opting out** (tot 72h per week)
- Controle door **sociale inspectie** (FOD WASO)

Algemene criteria tot erkenning (MB 2014)

- **Wetenschappelijke tijd** 4h/w
- Mogelijkheid tot **deeltijdse opleiding**

Vergoeding stagemester (KB 2018)

- **8500 euro** per ASO per jaar

Planning medisch aanbod (KB 2008)

- **Contingentering** artsen

Besluit Vlaamse Regering erkenning (2017)

- **Erkenningscommissies**
- **Procedure tot erkenning**

Vlaamse planningscommissie (BVR 2020)

- **Subcontingentering**

Master specialistische geneeskunde (2009)

2. OPLEIDING SPECIALISTEN

Bevoegdheidsverdeling in opleiding

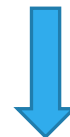
Federaal	Vlaams
Erkenningscriteria	Erkenningscommissie
Professionele opleiding	Theoretische opleiding
Kwaliteit van stageplaatsen	Kwaliteit van opleiding
Planning medisch aanbod	Subcontingentering
Erkenning van stagemesters + vergoeding	Registratie stageplannen
Arbeidswetgeving + Sui Generis statuut	

De opleiding van specialisten en huisartsen

Visum geneeskunde: Federaal
Inschrijving Orde der Artsen: Federaal

Erkenning van specialisten en huisartsen (1/1/2016): Vlaams

Normering: Federaal

Procedure: Vlaams

Erkenningscriteria remmen ambitie

9 MAART 1979. - Ministerieel besluit tot vaststelling van de bijzondere criteria voor de erkenning van geneesheren-specialisten, stagemeesters en stagediensten voor de specialiteiten van inwendige geneeskunde, pneumologie, gastro-enterologie, cardiologie en reumatologie

Titel
15 SEPTEMBER 1979. _ Ministerieel besluit tot vaststelling van de bijzondere criteria voor de erkenning van geneesheren-specialisten, stagemeesters en stagediensten voor de specialiteit van anesthesiologie. Zie wijziging(en)

Titel
21 APRIL 1983. - [Koninklijk besluit tot vaststelling van de nadere regelen voor erkenning van artsen-specialisten en van huisartsen.] ⁶ (NOTA : art. 1-33 en 44-46 opgeheven voor het Vlaams Gewest bij DVR 2016-07-15/17 , art. 36, 016; Inwerkingtreding : 01-01-2017) (NOTA : Raadpleging van vroegere versies vanaf 07-09-1984 en tekstbijwerking tot 12-06-2019)
Bron : VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN Publicatie : 27-04-1983 nummer : 1983013164 bladzijde : 5308 PDF : geconsolideerde versie Dossiernummer : 1983-04-21/31 Inwerkingtreding : 07-05-1983

Professionele en theoretische vorming

SPECIALIST IN OPLEIDING

PROFESSIONELE OPLEIDING

- Arts in specialisatie
- 4 tot 6 jaar

FEDERAAL

THEORETISCHE OPLEIDING

- Student specialistische GNK
- 180 SP

VLAAMS

Kwaliteit van opleiding loopt door in kwaliteit van stages

Versnippering van bevoegdheden

- Hoge Raad artsen (**Federaal**)
- Erkeningscommissies (**Vlaams**)
- Ziekenhuizen afzonderlijk (**Federaal**)
- Faculteiten geneeskunde afzonderlijk (**Vlaams**)

Versnippering van informatie

- **Problemen** stromen niet door
- FOD volksgezondheid vs. Departement **Zorg**
- **Ombudsfunctie**

+ Het wilde westen in de ziekenhuizen

Geert Verrijken
Directeur Redactie RHC

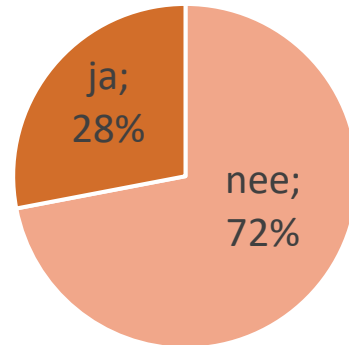
Cijfers over de arbeidstijd van artsenspecialisten in opleiding zijn er niet. Specifieke arbeidsinspecties evenmin en het jongste decennium werden hierover geen audits uitgevoerd. De wet op de arbeidsduur van ASO's blaast tien kaarsjes uit.

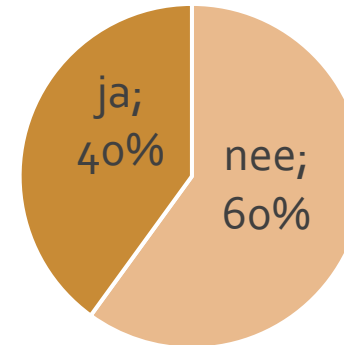
"Bij mijn weten voerde de overheid geen audits uit over de arbeidsduur van artsen-specialisten in opleiding", dixit minister Nathalie Muylle. © Belga Image

In de commissie Werk en Sociale Zaken van het federale parlement bevroeg Frieda Gijbels (N-VA) de minister van Werk, Economie en Consumenten Nathalie Muylle (CD&V) over de arbeidsomstandigheden van assistenten in de Belgische ziekenhuizen. Muylle ondernam een verdienstelijke poging om de vragen te beantwoorden.

Ik heb weet van het bestaan van de Hoge Raad
voor arts-specialisten in opleiding

Kennis van de exacte erkenningscriteria die
behaald dienen te worden voor mijn erkenning

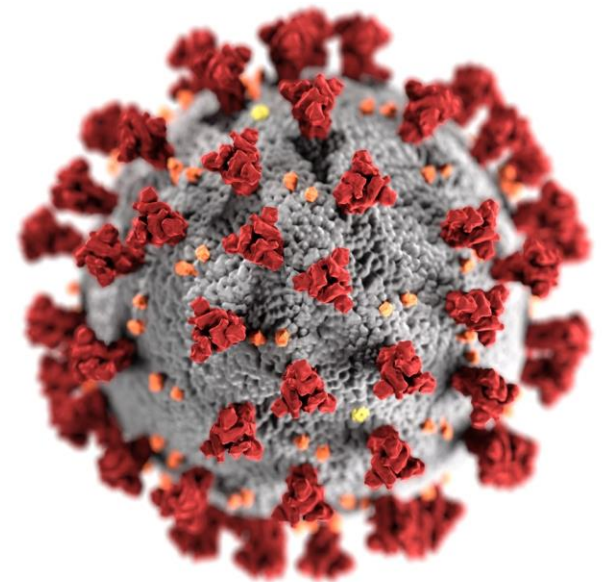

- Niet **afgestemd** op elkaar
- **Dubbele** rollen
- **Conflictsituaties**
- Eigen **accenten**

- noodzaak tot samenwerken
- geïntegreerd systeem
- geen oplossing
- universiteiten en gemeenschap

COVID-19 en bevoegdheid opleiding

- Inschakeling andere diensten
- Inschakeling vaccinatiecentra
- Mentaal welzijn
- Tijdelijke werkloosheid

3. QUOTA EN SUBQUOTA

Contingentering van artsen: eeuwige splijtzwam

Geldigheid examens arts en tandarts op losse schroeven

Eind volgende maand vinden de toelatingsexamens van universitaire opleidingen geneeskunde en tandheelkunde plaats. Het noodzakelijke koninklijke besluit waarin de federale regering vastlegt hoeveel studenten aan de opleidingen mogen worden toegelaten, is nog niet bekend. Dat schrijven Het Belang van Limburg en De Persgroep.

KVE 15-07-20, 08:29 Bron: Belga

Contingentering: federale oplossing mits werkzame Franstalige filter

Geert Verrijken
Directeur Redactie RHC

"Zolang de werkzaamheid van de filter aan Franstalige studenten zolang men dus niet kan garanderen dat er vanaf het begin geen bijkomende overtuigen meer zijn- kan ook het federale lissageregeling niet verlengen. En dus is er geen oplossing voor studenten in opleiding." Aldus minister De Block in reactie op de uitspraak van de Raad van State.

Geert Verrijken
Directeur Redactie RHC

Ook het Christelijk ziekenfonds mengt zich nu volop in het contingentendebaat. Met aandrang vraagt de CM alle politici hun verantwoordelijkheid te nemen. Steun is er voor het advies van de planningscommissie om de quota te wijzigen van 60/40 naar 57/43 maar tegelijk betreurt de CM dat de Franse gemeenschap "er na 20 jaar nog altijd niet in geslaagd is een efficiënt systeem te ontwikkelen om het aantal studenten te beperken zonder hen te straffen."

OPINIE ARTSENQUOTA

Veerkracht volstaat niet om de volgende crisis te overwinnen

De coronacrisis leerde ons wat de 'knelpuntspecialisten' zijn. Het is cruciaal om de uitstroom van artsen goed te plannen, schrijven onder meer de Vlaamse rectoren, decanen geneeskunde en ceo's van universitaire ziekenhuizen.

De Vlaamse rectoren, de ceo's van de universitaire ziekenhuizen, de decanen geneeskunde, de Vlaamse Vereniging voor Arts-Specialisten in Opleiding (VASO), het Vlaams Geneeskundig Studentenoverleg (VGSO), HAIO (Huisarts Overlegplatform (HOP))
Maandag 29 juni 2020 om 3.25 uur

CM over contingentering: "politici neem uw verantwoordelijkheid!"

Contingentering: the never ending story

Vlaams Geneeskundig StudentenOverleg

Naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State over de contingentering en de reactie van de Franstalige geneeskundestudenten, schrijft de VGSO een open brief. Daarin roepen de Vlaamse studenten geneeskunde hun Franstalige collega's op om het verzet tegen de "noodzakelijke contingentering" te staken en constructief mee te werken aan de toekomst. Ze betreuren de reactie van de Franstalige studenten die, nu ze hun Riziv-nummers veilig in hun bezit hebben, de gemaakte afspraken niet meer nakomen.

Regering keurt contingentering goed maar dwingt ze niet af

Wouter Colson
Redacteur

De ministerraad keurde vrijdag, naar jaarlijkse traditie, het contingent goed voor artsen die afstuderen in 2025. De ministerraad besliste ook dat alle artsen die dit jaar afstuderen, een 'Riziv-nummer' krijgen voor de beroepsopleiding. De regering speelt haar stok achter de deur tegenover de Franstalige Gemeenschap niet uit.

Contingentering blijft noodzakelijk

- Supplier induced demand (SID)
- Een keuze voor betaalbaarheid
- Evenwichtige verdeling
- Aanbod pathologie per arts

Het aanbod van artsen in België.
Huidige toestand en toekomstige
uitdagingen

KCE reports 72A

[J Prev Med Public Health](#). 2019 Mar; 52(2): 72–81.
Published online 2018 Dec 31. doi: [10.3961/jpmph.18.238](#)

PMCID: PMC6459765

PMID: [30971073](#)

A Scoping Review of Components of Physician-induced Demand for Designing a Conceptual Framework

[Marita Mohammadshahi](#),¹ [Shahrooz Yazdani](#),² [Alireza Olyaeemanesh](#),³ [Ali Akbari Sari](#),¹ [Mehdi Yaseri](#),⁴ and [Sara Emamgholipour Sefiddashti](#)¹

► [Author information](#) ► [Article notes](#) ► [Copyright and License information](#) ► [Disclaimer](#)

De weg naar een beperking van artsen

- **Federale** planningscommissie: globale quota + verdeling
  - 1997: Vlaams toelatingsexamen
  - 2017: Waals toelatingsexamen
  - Negatieve/positieve lissage
- **Deelstaten**: subquota (6^e SHV)
  - 2021: Vlaamse planningscommissie (Besluit VL regering 30/10/2020)
  - 2025: *Eerste subquota per discipline*

- ➔ **Gelijke spelregels**
- ➔ **Correcte toepassing**
- ➔ **Responsabilisering**

Risico's die ontstaan bij een scheefgetrokken beperking

- **Specialiseren** in ene gemeenschap
- **Vestigen** in andere gemeenschap
- Responsabilisering **niet** gestimuleerd

“Groot akkoord” april 2022

- Instellen van een Franstalig **numerus fixus**
- Het **kwijtschelden** van alle overtallen uit verleden
- Garantie op **RIZIV-nummer**
- **60/40 verdeling** losgelaten
- **Geen responsabiliseringsmechanisme**

Vandenbroucke zegt akkoord te hebben over contingentering

Geert Verrijken

Directeur Redactie RHC

"Franstalig België maakt nu onmiddellijk werk van een decreet om een 'concours' met numerus fixus te organiseren voor de geneeskundestudies. Het treedt in werking voor het academiejaar 2023-2024. Doet er zich in 2022 een belangrijke overschrijding van de quota voor, dan wordt het overtal op drie jaar tijd in de numerus fixus geresorbeerd." Aldus Frank Vandenbroucke. VASO blijft zeer kritisch.

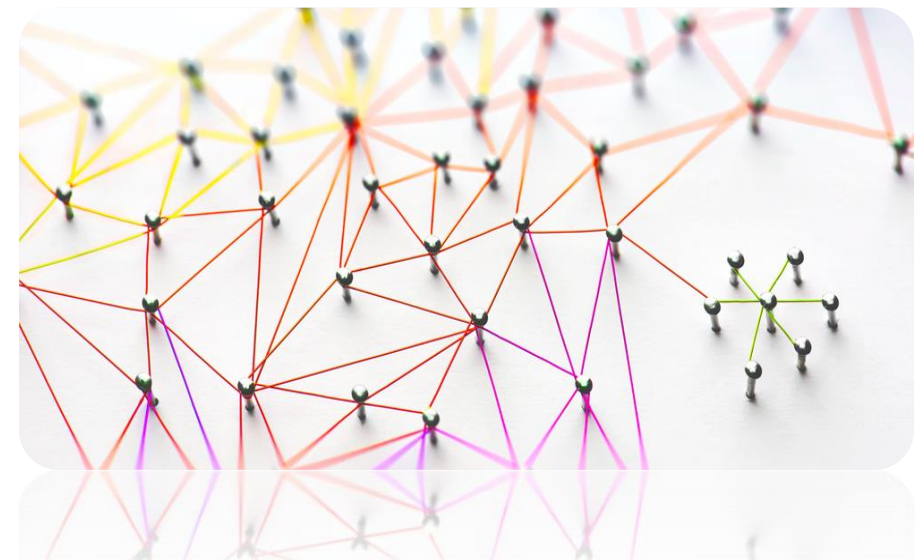

Minister Vandenbroucke.

4. EVOLUTIE VAN DE GEZONDHEIDSZORG

Werken in ééngemaakte gezondheidszorg

- **Ziekenhuisnetwerken en opleiding**
- **Master** specialistische geneeskunde
- **Transmurale** zorg en samenwerking 1e lijn

Responsabilisering

- **Efficiënt** gebruik van middelen
- **Combinatie** van bevoegdheden
- **Klemtonen**

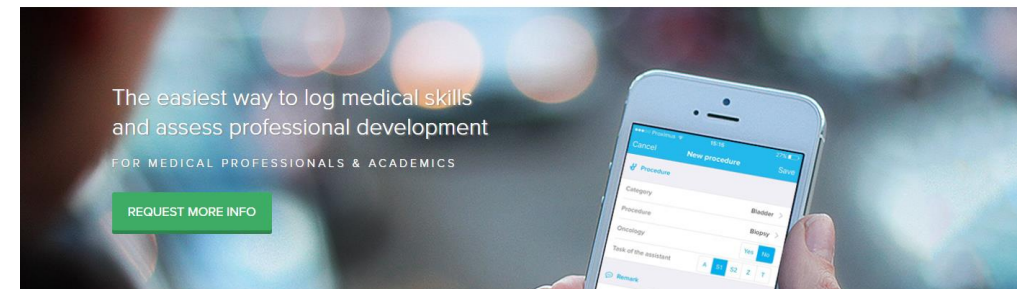
Medbook.

[Features](#) [Disciplines](#) [Summary](#) [Clients](#) [Contact](#) [LOGIN](#)

The easiest way to log medical skills
and assess professional development

FOR MEDICAL PROFESSIONALS & ACADEMICS

[REQUEST MORE INFO](#)

Vergrijzing en de nood aan multidisciplinariteit

- Basisopleiding
- Geen incentive in **beroepsopleiding**
- **Samenwerking** 1e lijn, thuisverpleging, integrated care systems
- **Gegevensuitwisseling**: eerstelijns (VL), ZH gegevens (FED)

5. BESLUIT

Opleiding van artsen

- 1. Normering & erkenning op één niveau**
- 2. Kwaliteit artsenopleiding rode draad**
- 3. Contingentering en planning medisch aanbod**
- 4. Welzijn & zorg uitdagingen**
- 5. Onderwijs vs. beroep**

